

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/28/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719201551
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6719201551.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovovej a JUDr. Jany Haluškovovej ako členiek senátu, vo veci starostlivosti o maloletého A. M., nar. XX. Q. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Krupina, dieťa rodičov - otec: J. M., nar. XX. Q. XXXX, trvale bytom I. B. XX, a matka: T. M. M.ová, nar. XX. V. XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, C., zast. JUDr. Ľubicou Flíderovou, advokátkou, so sídlom AK Trhová 1, 960 01 Zvolen, o návrhu otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č.k. 6P/7/2019-70 zo dňa 9. mája 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 6P/7/2019-70 zo dňa 9. mája 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „napadnutý rozsudok“) rozhodol nasledovne:

I. Súd zveruje mal. A. M., nar. XX. XX. XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že striedavá osobná starostlivosť sa bude realizovať v jednotýždňových intervaloch a to tak, že od piatka nepárneho kalendárneho týždňa od 17.00 hod. do piatka párneho kalendárneho týždňa do 17.00 hod. bude osobnú starostlivosť maloletého zabezpečovať matka T. M. M., nar. XX. XX. XXXX; a od piatka párneho kalendárneho týždňa od 17.00 hod. do piatka nepárneho kalendárneho týždňa do 17.00 hod. bude osobnú starostlivosť maloletého zabezpečovať otec J. M., nar. XX. XX. XXXX.

II. Otec maloletého je oprávnený dieťa od matky prevziať v stanovené dni a hodiny pred bydliskom matky a matka maloletého je povinná maloletého otcovi v stanovené dni a hodiny odovzdať. Matka maloletého je oprávnená dieťa od otca prevziať v stanovené dni a hodiny pred bydliskom otca a otec je povinný maloletého matke v stanovené dni a hodiny odovzdať.

III. Obaja rodičia sú povinní mal. dieťa riadne pripraviť na starostlivosť druhého rodiča a odovzdať ho v stanovené dni a hodiny do starostlivosti druhého rodiča s potrebnými osobnými vecami. Obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach v čase keď mu zabezpečuje osobnú starostlivosť.

IV. Týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P/222/XXXX-52 zo dňa 17. 02. 2015 v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

V. Súd výživné neurčuje.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie konal na základe návrhu otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, v týždňových intervaloch s tým, že súd výživné neurčí. Matka maloletého s návrhom na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti nesúhlasila.

1.2 Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen, č.k. 5P/222/XXXX-52 zo dňa 17. februára 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.03.2015, súd manželstvo rodičov maloletého rozviedol a schválil rodičovskú dohodu, obsahom ktorej bolo zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky a záväzok otca prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 100,-Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Styk otca s maloletým na čas po rozvode upravený nebol. Z návrhu vyplýva tvrdenie otca, že tak on, ako aj matka sú spôsobilí maloleté dieťa riadne vychovávať, striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletého dieťaťa a takto budú lepšie zaistené potreby maloletého. Otec v návrhu tvrdil, že maloletý má silné citové väzby nielen na matku a otca, ale aj na rodičov otca, zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je v súlade s jeho vývinovými potrebami, zabezpečením stability výchovného prostredia; pri striedavej osobnej starostlivosti bude môcť byť dieťa vychovávané obidvoma rodičmi a bude tak rešpektované právo dieťaťa na zachovanie vzťahu k obojom rodičom. Ako dôvod pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti tiež uviedol, že matka ho odmieta informovať o zdravotnom stave dieťaťa, vyhovára sa, že maloletý je chorý, zatajuje sa. Matka maloletého pritom užíva lieky na depresiu, rozpráva o sebe, že je chránený svedok, lebo ju chcel niekto zabiť. Stáva sa, že mu maloletý rozpráva o tom, že sa s mamou sťahujú a že on ako otec nebude vedieť kde sú. Matka maloletého s návrhom otca nesúhlasila, považovala tvrdenia otca za nepravdivé a osočujúce, uviedla tiež, že u otca maloletého nie sú vytvorené vhodné podmienky, po jej presťahovaní sa do C. sa stávalo, že sa jej dieťa od otca vrátilo v roztrhaných veciach.

1.3 Kolízny opatrovník vykonal sociálne zisťovanie, podal správu o šetrení rodinných pomerov. Kolízny opatrovník mal zato, že v súčasnosti nič nebráni tomu, aby bola v prípade maloletého A. nariadená striedavá osobná starostlivosť, nakoľko podmienky k tomu splnené sú. Striedavá osobná starostlivosť by bola v súlade aj s obsahom správy podanej predškolským zariadením, z ktorej vyplýva, že by bolo vhodné zastabilizovať starostlivosť o dieťa vo vzťahu k návšteve predškolského zariadenia, nakoľko maloletý nemá doma určené hranice správania sa. V rámci sociálneho zisťovania bola vykonaná osobná návšteva v byte matky, ako aj v dome otca, ani v jednom, ani v druhom prípade nebolo dieťa v stave, kedy by bolo špinavé, zanedbané alebo že by oň nebolo náležite postarané. Prostredie u matky považoval kolízny opatrovník za rizikové, pokiaľ by bolo pravdivé, že sa ju niekto pokúšal štyrikrát zabiť.

1.4 Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 36 ods. 1 a § 24 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 36/2005 Z.z.“ alebo „Zákon o rodine“) a dospel k záveru, že podmienky na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti boli splnené, neboli zistené žiadne závažné nedostatky, ktoré by odôvodňovali zamietnutie návrhu otca. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie predovšetkým poukázal na zistenia sociálneho pracovníka zo sociálneho zisťovania a jeho závery, že nezistil nič, čo by bránilo nariadeniu striedavej osobnej starostlivosti u oboch rodičov. Súd prvej inštancie si osvojil záver opatrovníka, ktorý k tomu, že matka uviedla, že sa ju štyrikrát niekto pokúsil zabiť, uviedol, že za vzniknutej situácie možno považovať výchovné prostredie matky za rizikové, nemožno hypoteticky vylúčiť opätovný pokus o ublíženie na zdraví matke, prípadne pokus o jej usmrtenie, kedy k takémuto agresívnemu správaniu môže dôjsť aj za prítomnosti maloletého dieťaťa, čo by v ňom nepochybne zanechalo hlbokú a dlhodobú traumu. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie považoval návrh otca na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti za dôvodný, a preto mu v celom rozsahu vyhovel.

1.5 Pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti, súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 62 ods.6 Zákona o rodine, konštatoval, že príjem matky, podľa jej vlastného tvrdenia, predstavuje 1.000,-Eur mesačne, a preto výživné na obdobie striedavej osobnej starostlivosti neurčil.

1.6 O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenie § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) a nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov.

1.7 Vo vzťahu k návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie znaleckého dokazovania znalcom v oblasti detskej psychológie, súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné predlžovať obdobie právnej neistoty pri výchove maloletého dieťaťa oboma rodičmi s poukazom na komplexnú a obširnú správu šetrenia rodinných pomerov, ktorú vypracoval kolízny opatrovník. Z tejto správy jednoznačne vyplýva, že tak u otca, ako aj u matky sú v súčasnosti splnené podmienky k tomu, aby si inštítút striedavej osobnej starostlivosti mohol plniť svoju úlohu. Maloletý bude pritom v pravidelnom sledovaní príslušného

sociálneho pracovníka, ak tento zistí závažné skutočnosti, ktoré by neboli súladné s inštitútom striedavej osobnej starostlivosti, má možnosť zo zákona podať návrh na súd na zmenu, či už výchovného prostredia alebo konkrétneho práva a povinnosti k maloletému dieťaťu u jedného alebo u druhého rodiča.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka (ďalej aj „odvolateľka“), v ktorom žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zamietne, eventuálne napadnuté rozhodnutie zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Napadnutý rozsudok považovala za nesprávny, nezákonný a tvrdila, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci.

2.1 V podanom odvolaní zdôraznila, že otec maloletého zo spoločnej domácnosti odišiel dva týždne pred narodením maloletého, jeden a pol roka po narodení dieťaťa o maloletého nejavil záujem. Od narodenia sa o maloletého stará výlučne matka dieťaťa. Hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu súdneho rozhodnutia úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému v rodičovskej dohode je zmena pomerov, ktorá musí byť závažného charakteru a musí spočívať v takých okolnostiach, ktoré prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia. V predmetnej veci žiadna závažná zmena pomerov otcom dieťaťa, kolíznym opatrovníkom ani súdom konštatovaná nebola a žiadna závažná zmena pomerov ani neexistuje.

2.2 Otec sa s maloletým stretáva na základe dohody rodičov 1-krát za dva týždne, vo štvrtok poobede. Stalo sa, že maloletý strávil v domácnosti otca aj víkend a taktiež bol v domácnosti otca aj v čase, keď matka bola v nemocnici. Pôvodná rodičovská dohoda o stretávaní sa otca s maloletým bola v širšom rozsahu, otec sa mal s maloletým stretávať 2-krát v týždni a 1 deň cez víkend, v takomto rozsahu sa stretávanie nerealizuje, čo otec maloletého odôvodňuje pracovnou zaneprázdnenosťou. Otec sa ale sám o maloletého nestará, starostlivosť maloletému poskytujú starí rodičia maloletého zo strany otca. Väčšinu času trávi maloletý so starými rodičmi a ostatnými príbuznými, málo je s otcom. Odvolateľka zároveň tvrdila, že otec maloletého pracuje pri ťažbe dreva, nie s pevnou pracovnou dobou, ktorá by mu umožňovala osobnú starostlivosť dieťaťu poskytnúť. V takomto prípade supľujú starostlivosť o maloletého starí rodičia dieťaťa.

2.3 Matka vyjadrila výhrady k starostlivosti otca o maloletého; otec maloletému všetko dovolí bez určenia hraníc dovoleného. U rodičov maloletého je podstatná nejednotnosť v jeho výchove a rozdielnosť názorov na výchovu maloletého. Maloletý je pritom dostatočne inteligentný a uprednostňuje konštruktívnu hru, individuálnu, nie v kolektíve, je potrebné sa mu v tomto smere venovať, podnecovať jeho záujmy, nepostačuje len prípadný pasívny dohľad. V konaní tiež bola prezentovaná narušená miera rodičovského vzťahu a komunikácie, a to zo strany oboch rodičov. Matka tiež poukázala na to, že otec dlhí na výživnom čiastku 1.140,-Eur.

2.4 Pokiaľ ide o starostlivosť zo strany matky, odvolateľka uviedla, že bolo preukázané, že o maloletého sa stará riadne, čo vyplýva nielen zo správy kolízneho opatrovníka, ale aj zo správy detskej lekárky a správy podanej predškolským zariadením.

2.5 Matka zdôraznila, že súd pri rozhodovaní ohľadom starostlivosti o maloleté dieťa vždy ako prvoradý musí brať záujem maloletého dieťaťa, pričom v danej veci nie je zrejmé, na aký záujem dieťaťa súd pri nariadení striedavej starostlivosti vzhliadol. Je nevyhnutné, aby súd vyhodnotil, čo je v záujme dieťaťa, najmä ak bolo konštatované, že dieťa je v stabilnom výchovnom prostredí u matky a matka mu zabezpečuje všetky potreby. Želanie otca, jeho predstava striedavej starostlivosti, nemôže prevážiť nad záujmy maloletého dieťaťa. Matka pritom dosiahla vysokoškolské vzdelanie, je bezúhonnou osobou, lieči sa na depresívnu epizódu, k rodičovstvu pristupuje zodpovedne a obetavo. Uvádzané ataky na život matky maloletého nie sú aktuálne, udiali sa dávno v minulosti, pred 25 rokmi. Maloletému v domácnosti matky žiadna hrozba nehrozí.

2.6 Ak sa otec maloletého domáhal nariadenia striedavej osobnej starostlivosti a matka s takýmto návrhom nesúhlasila, súd prvej inštancie mal za účelom objektívneho zistenia skutkového stavu a nájdenia riešenia, ktoré by bolo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, dať posúdiť skutočnosti, na zodpovedanie ktorých sú potrebné odborné znalosti; mal nariadiť znalecké dokazovanie a uložiť znalcovi zodpovedať všetky potrebné otázky pre rozhodnutie súdu.

3. Otec maloletého v písomnom vyjadrení k odvolaniu zotrval na návrhu na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Poukázal pritom na vyjadrenie kolízneho opatrovníka na pojednávaní. Zdôraznil, že šetrením neboli preukázané tvrdenia matky o tom, že maloletý od neho chodí v roztrhaných veciach, alebo že by o maloletého nebolo postarané. Má záujem na to, aby mal maloletý stanovený pevný režim, aby sa stabilizovala starostlivosť o neho v domácom prostredí, ako aj vo vzťahu k návšteve predškolského zariadenia, a to aj striedavou starostlivosťou oboch rodičov v pravidelných intervaloch.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

4.1 Vyjadril presvedčenie, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal objasnením skutkového stavu veci, vykonal náležité dokazovanie s dôrazom na najlepší záujem maloletého A.. Okresný súd vyvážené zohľadnil všetky aspekty prejednávanej veci, vykonal riadne, rozsiahle dokazovanie vo veci samej s dôrazom na najlepší záujem maloletého, vyhodnotil komplexne jeho odôvodnené potreby a možnosti rodičov participovať na nich. Opatrovník poukázal na predloženú správu o prešetrení pomerov a zdôraznil, že neboli zo strany matky, ako aj zo strany otca zistené závažné nedostatky v starostlivosti o maloletého. Obaja rodičia disponujú vhodnými bytovými podmienkami, u otca veľkorysejšími. Ide o rozdielne, ale vzájomne dopĺňajúce sa prostredia, pre dieťa obohacujúce. Neboli zistené skutočnosti, ktoré by vylučovali striedavú osobnú starostlivosť, maloletý je vo veku, kedy významne bude preferovať mužský vzor v správaní a konaní. Je v záujme maloletého aplikovať jeho právo na vyváženú starostlivosť oboch rodičov.

5. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

6. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 C.s.p., z dôvodov uvedených v odvolaní a v rozsahu ustanovenia § 65 a § 66 C.m.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1, písm. c) C.s.p., zrušil a podľa § 391 ods.1 C.s.p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6.1 Podľa ustanovenia § 389 ods.1 písm. c) C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

6.2 Podľa § 36 ods.1 zákona č.36/2005 Z.z. rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

6.3 Podľa § 24 ods.1-4 zákona č.36/2005 Z.z.

(1) V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

(2) Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

(3) Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

(4) Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s

druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

7. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že otec maloletého sa návrhom domáhal úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a žiadal, aby súd maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti rodičov a pre prípad jeho zverenia do striedavej osobnej starostlivosti aby výživné na maloletého neurčil. Matka maloletého s návrhom otca nesúhlasila, navrhla návrh otca zamietnuť.

8. Odvolanie matky je dôvodné.

Ústava Slovenskej republiky v článku 41 zakotvuje ochranu manželstva, rodičovstva a rodiny, rovnaké práva detí, narodených v manželstve aj mimo neho, právo rodičov na starostlivosť o deti a ich výchovu, i právo detí na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Podrobnosti o právach, vyplývajúcich z tohto článku ústavy ustanovuje zákon, ktorým je Zákon o rodine, založený na zásadách, že rodina, nielen založená manželstvom, ale všetky formy rodiny, je základnou bunkou spoločnosti, ktorej zmyslom a účelom je výchova detí a toto právo prislúcha obom rodičom. Zákon o rodine medzi rodičovské práva a povinnosti radí predovšetkým sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa a zdôrazňuje, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia, ktorí sú pri výkone týchto práv povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (§ 28). Súdu Zákon o rodine v § 24 ods. 4 ukladá pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo schvaľovaní dohody rodičov rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, medzi ktoré zaraďuje predovšetkým jeho citové väzby, vývinové väzby, ale aj stabilitu budúceho výchovného prostredia. Súd musí prihliadať aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa o výchove o starostlivosti o dieťa s druhým rodičom a dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, ako aj na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Platná právna úprava v Zákone o rodine je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejnený ako Oznámenie Federálneho Ministerstva zahraničných vecí Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky pod číslom 209/1992 Zb.), ktorý v článku 8 ods. 1 zakotvuje právo každého na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, ktorého zmyslom a účelom je aj výchova detí, aj s článkom 5 Dodatkového Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, garantujúceho rovnaké práva a povinnosti rodičov vo vzťahu k svojim deťom, ale aj Dohovorom o právach dieťaťa, uverejnené ako Oznámenie Federálneho Ministerstva zahraničných vecí Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky číslo 104/1991 Zb., ktorý v článku 7 ods. 1 zakotvuje právo dieťaťa na starostlivosť rodičov. Rovnako ako Dohovor o právach dieťaťa, aj Zákon o rodine ukladá nielen súdu, ale aj rodičom robiť všetky rozhodnutia vo vzťahu k dieťaťu, len ak sú v jeho záujme; záujem dieťaťa Zákon o rodine nedefinuje. Pod pojmom „záujem dieťaťa“ je potrebné rozumieť všetko, čo je na prospech dieťaťa, čo rozvíja jeho osobnosť a pociť šťastia. Proti záujmom dieťaťa je každý úkon, opatrenie alebo rozhodnutie, ktoré dieťa stresuje a vyvoláva nepohodu.

8.1 Z obsahu spisu je zistiteľné, že súd po oboznámení sa s návrhom na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti a doterajšou úpravou výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, tomuto ustanovil kolízneho opatrovníka v osobe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina, vykonal dokazovanie správou Mesta Krupina vo vzťahu k matke maloletého, správou Obce B. vo vzťahu k otcovi maloletého, správou Sociálnej poisťovne, správou kolízneho opatrovníka so sociálneho zisťovania zo dňa 18. XX. 2019, zistil príjmové možnosti rodičov maloletého, na pojednávaní vykonal výsluch otca a výsluch matky, oboznámil sa so stanoviskom kolízneho opatrovníka. V priebehu konania súd prvej inštancie tiež zisťoval zdravotný stav matky, oboznámil sa so správou Obce B. o vzťahu k starostlivosti otca o maloletého, správou predškolského zariadenia a ošetrojúcej lekárky o maloletom dieťati; správou vo vzťahu k starostlivosti matky o maloleté dieťa podalo Mesto C..

8.2 Z obsahu vykonaného dokazovania je zrejmé, že súd prvej inštancie predovšetkým zisťoval pomery na strane rodičov maloletého vo vzťahu k tomu, či existujú u nich prekážky pre zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, najmä pokiaľ ide o ich sociálne pomery, bytové pomery, čiastočne pokiaľ ide o ich osobné predpoklady pre starostlivosť o maloleté dieťa. Súd prvej inštancie si osvojil závery kolízneho opatrovníka, podľa ktorého v súčasnosti nič nebráni, aby v prípade maloletého bola nariadená striedavá starostlivosť oboch rodičov z dôvodu, že podmienky k tomu sú splnené.

8.3 Odvolací súd však konštatuje, že súd prvej inštancie v rámci vykonaného dokazovania opomenul prihliadať na najlepší záujem maloletého dieťaťa, ktorý nie je možné zisťovať len z pomerov na strane rodičov (sociálnych, majetkových a osobnostných), ale aj z hľadiska maloletého dieťaťa. S maloletým dieťaťom, vo veku piatich rokov, kedy už vie spôsobom primeraným veku vyjadriť svoj názor, resp. možno ho z jeho správania v prítomnosti rodiča (rodičov) vypožičovať, nebol vykonaný pohovor, zo správ nevyplýva, ako sa maloleté dieťa správa v prítomnosti otca, aké sú jeho reakcie za prítomnosti otca, prípadne za súčasnej prítomnosti matky, aký je citový vzťah maloletého k otcovi (matke), resp. aká je citová naviazanosť maloletého na otca, navrhujúceho zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

8.4 Zo správy zo sociálneho zisťovania (zo dňa 18. XX. 2019 - čl.28 spisu) nevyplýva, že by bol pohovor s rodičmi vykonaný (aj) za prítomnosti maloletého. Ani z ostatných správ obsiahnutých v súdnom spise nevyplýva žiadna informácia k tomu, ako svoj najlepší záujem vníma alebo pociťuje maloleté dieťa. Kolízny opatrovník sa konkrétne vyjadril len k tomu, či počas jeho návštevy u matky, resp. otca, bolo maloleté dieťa špinavé, zanedbané, alebo by išlo o dieťa, o ktoré by nebolo postarané.

8.5 Na základe vyššie uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ ním definovaný najlepší záujem dieťaťa odvodil len z pomerov na strane rodičov maloletého bez toho, aby záujem dieťaťa bol zisťovaný z pohľadu maloletého dieťaťa, jeho záujmov, citovej naviazanosti, jeho pocitov šťastia. V dôsledku tohto nesprávneho právneho posúdenia nezisťoval ďalšie skutočnosti a nevykonával dokazovanie vo vzťahu k najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa, ktorý mohol zistiť pohovorom s maloletým (prostredníctvom kolízneho opatrovníka, ktorý nesporne disponuje s na takýto pohovor odborne spôsobilými osobami), pozorovaním maloletého v prítomnosti rodičov (rodiča). Takéto zistenia by nepochybne boli potrebným podkladom pre posúdenie citovej naviazanosti maloletého a otca. Ak by ani tieto postupy nepriniesli potrebné zistenia, už sám kolízny opatrovník dal na zväzovanie nariadenie znaleckého dokazovania, ktoré v podanom odvolaní navrhla aj matka. Návrh na nariadenie znaleckého dokazovania súd prvej inštancie nedôvodne odmietol len s poukazom na závery kolízneho opatrovníka, pričom z vyššie uvedeného vyplýva, že tieto závery neboli dostatočné, nakoľko dostatočne nezohľadňovali záujem maloletého dieťaťa z pohľadu samotného maloletého.

9. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu postupom podľa § 391 ods.1 písm. c) C.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

9.1 V konaní, ktoré bude nasledovať po zrušení napadnutého rozsudku, okresný súd s ohľadom na vyslovený názor odvolacieho súdu opätovne posúdi otázku najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, ktorý nie je možné jednoznačne zistiť len zistením pomerov na strane rodičov. Prostredníctvom kolízneho opatrovníka zistí väzby maloletého k obojmu rodičom tak, aby bolo možné ustáliť aj názor maloletého dieťaťa vo vzťahu k jeho najlepšiemu záujmu. Pokiaľ by takéto zistenia nepostačovali, účastníci konania (kolízny opatrovník a matka) už navrhli, aby súd za účelom zistenia okrem iného aj tejto otázky nariadil znalecké dokazovanie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie bude postupovať v naznačenom smere; vo veci opätovne rozhodne a to aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania.

9.2 Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že námietka matky v podanom odvolaní, že nebola zistená zmena pomerov pre zmenu rozhodnutia o úprave výkonu práv a povinností k maloletému nie je dôvodná. Zmena pomerov je daná už tým, že otec maloletého dieťaťa sa začal o neho zaujímať, zo spisu vyplýva, že sa s maloletým stretáva a najmä prejavil záujem o inú formu starostlivosti o maloletého, ako bola vykonaná rozvodovým rozsudkom. Už táto skutočnosť je zmenou pomerov, ktorá môže odôvodniť zmenu rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému; samozrejme v prípade, ak to bude vyžadovať najlepší záujem maloletého dieťaťa.

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).